● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● SEJA SVETA ZA INFORMIRANJE, POLITIČNO PROPAGANDO IN IZDAJANJE NSK

Stabilizacijska Naša skupnost 1983

Na decembrski seji sveta za informiranje in politično propagando, ki je hkrati tudi izdajateljski svet Naše skupnosti, so delegati obravnavali programske zasnove RTV Ljubljana za leto 1983 in prav tako programsko zasnovo Naše skupnosti.

Skupna značilnost vseh sredstev javnega obveščanja je, da so zašla v velike materialne težave zaradi skokovitih povečanj cen reprodukcijskega materiala v letu 1982, v težave pa tudi zaradi pomanjkanja rotacijskega papirja, saj si mora tovarna papirja Đuro Salaj z izvozom prislužiti devize za uvoz potrebnih surovin, med katerimi je celuloza na prvem mestu.

S to stvarnostjo gospodarskega položaja smo se srečali že lani tudi pri Naši skupnosti in se zato po obsegu močno zmanjšali, po konceptu in vsebini pa le ostali na še zadovoljivi ravni.

Tako so ocenili člani sveta na seji in sprejeli predlagano vsebinsko zasnovo in program izhajanja Naše skupnosti za leto 1983, ki bo po obsegu le nekajkrat izšla na 12 straneh, sicer pa redno na 8 straneh in bo v letnem seštevku za 24 časopisnih strani tanjša od lanskega načrta. Povečala pa se bo naklada za okoli tisoč izvodov, in to zaradi novih stanovalcev v Novih Jaršah in predvsem Novih Fužinah, tako da bo letos dosegla naklado 25.000.

Zmanjšanje obsega Naše skupnosti moramo seveda sprejeti kot dobronamerno varčevalno potezo in kot tako naj jo razumejo bralci — še bolj takrat, ko sodelujejo kot dopisniki. Napak je, da se redko oglašajo, pa hočejo takrat povedati kar največ — tudi s kar največ besedami. Želimo, da se oglaša še več bralcev, vendar pogosteje in s krajšimi prispevki o problemih, ki zadevajo širši krog ljudi. Prednost bodo imeli prispevki o uspehih delovnih ljudi in organizacij pri uresničevanju stabilizacijskih in razvojnih načrtov, pri samoupravnem in delegatskem odločanju ter krepitvi teh odnosov, pri delovanju organizacij in društev ter humanizaciji življenja in dela — od delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, skupnosti stanovalcev do uličnih in vaških odborov.

Tako kot lani, se tudi letos vsi občinski funkcionarji, nosilci vodilnih in vodstvenih funkcij, odpovedujejo honorarjem za prispevke v Nsk.

Člani sveta pa so tudi tokrat kritično ugotovili, da raznašanje Naše skupnosti ni povsod dovolj odgovorno in ga je zato nujno urediti. Več skrbi pri tem bi pa morale imeti tudi krajevne skupnosti. Prav tako je treba pozvati delegate članov uredniškega odbora k rednejšemu in zavzetejšemu delovanju v uredniškem odboru.

S. GERLICA

● 20 let delovanja Centra za socialno delo

Center za socialno delo občine Ljubljana Moste-Polje je slavil lani 20. obletnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti je bila 23. decembra v prostorih doma za starejše občane v Štepanjskem naselju proslava s krajšim kulturnim programom, združena s podelitvijo priznanj petim nekdanjim in štirim sedanjim sodelavcem centra.

Skupščina občinskega ljudskega odbora naše občine je 9. decembra leta 1961 sprejela odločbo o ustanovitvi Zavoda za socialno delo, prvi delovni dan za 6-članski kolektiv pa je bil 1. januar 1962. V dvajsetih letih je center nenehoma dobival nove pristojnosti in obveznosti, strokovni sodelavci centra pa so hkrati tudi družbeni delavci, saj sodelujejo v družbenopolitičnih organizacijah, raznih društvih, delegacijah itd.

Čeprav se je število delavcev od ustanovitve do danes povečalo na 23, na centru ne zmorejo reševati vseh socialnih težav. Ob ustanovitvi centra je namreč naša občina štela približno 30.000 prebivalcev, zdaj pa jih ima že okoli 68.000. Večje število prebivalcev, gospodarske težave pa tudi spremembe v socialni politiki, onemogočajo uspešno reševanje vseh problemov.

Dejstvo pa je, da je socialno delo pri nas sorazmerno mlada profesionalna dejavnost in da je center od ustanovitve dalje menjal vsebino in metode dela in tudi odnos do človeka, je dejal v svojem govoru direktor našega Centra za socialno delo Franc Lozinšek. Predsednik sveta Centra za socialno delo Marjan Čonč pa je spregovoril o delu tega organa pa tudi o delovanju samega centra.

D. J.

Silvestron kontra zabušantitis

V parku srečam znanca, ki pove: »Ob koncu leta vsakokrat obiščem svoje zdravnike, se jim zahvalim za njihovo skrb in trud ter jim zaželim zdravo, zadovoljno in delovno uspešno novo leto. Tako sem storil tudi lani, pa bi me skoraj kap. Če verjameš ali ne, v ambulantah, kjer se čez teden kar tema dela od množice čakajočih, prerivajočih in med seboj glasno prerekajočih se pacientov, jih nisem v zadnjih dveh dneh decembra naštel niti toliko, da bi vrgli pošteno partijo taroka. Večina ambulant je bila obupno prazna, kot je lahko prazno in pusto naše mesto le ob nedeljskih julijskih popoldnevih. Zdravniki so odsotno strmeli v bele stene, mlade medicinske sestre pa zdolgočaseno šarile po zajetnih kartotekah. Rečem ti, pogreb, pravcati pogreb!

Skoraj neverjetno je, da tik pred Silvestrovim tako rekoč ni bilo človeka, ki bi ga karkoli bolelo zgoraj ali spodaj, spredaj ali zadaj, znotraj ali zunaj. Na mah so bili vsi zdravi kot ribe. Očitno ima statistika še kako prav, ko nenehno opozarja, da izgubljamo v Jugoslaviji zaradi pogostih »bolniških« letno na milijone in milijone dragocenih delovnih ur!«

Moj znanec se je vse bolj razvnemal, meni pa se je naenkrat posvetilo, kje je rešitev. In kako preprosta je: jugoslovanski farmacevtski industriji bi bilo treba le odločno namigniti, naj nemudoma začne s proizvodnjo nadvse učinkovitega zdravila SILVESTERONA.

Pri akutno in kronično obolelih za zabušantitisom se bo prav gotovo odlično obneslo ne le v zadnjih dneh starega leta, marveč v vseh dvanajstih mesecih. Toda doza bi morala biti zlasti pri nekaterih najbolj trdovratnih primerih zelo visoka: konjska!

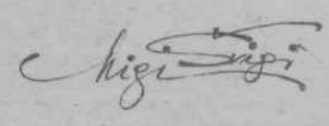

Razstava moščanskih fotografov

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

Fotosekcija KUD Vide Pregarc deluje peto leto. Člani so v tem času priredili že veliko razstav. Našim občanom najmanj enkrat letno predstavijo rezultate svojega dela. Pod umetniškim vodstvom mojstra fotografije dr. Tihomirja Pintarja se prizadevajo, da bi na področju črnobele fotografije dosegli kar največ.

Zaradi zares slabih delovnih možnosti to do sedaj ni bilo lahko. Vsa leta doslej so gostovali po tujih temnicah in uporabljali tujo opremo. Sestajali so se po najrazličnejših krajih in si nenehno želeli vsaj skromen prostor za temnico in srečanje nekje v središču Most.

Zdaj se te želje pričenjajo uresničevati.

To pot so prvič razstavljali v čudovitem okolju knjižnice Jožeta Mazovca v KD Španski borci. V nekdanjih prostorih te knjižnice pa dobijo prostore za temnico. Tako se odpirajo široke možnosti organiziranja fotografskih tečajev, s katerimi bi člani radi razširili svoje vrste. V svojih prostorih bodo lahko lažje, bolje in tudi hitreje delali.

Za predstavitev fotosekcije v KD Španski borci so se člani odločili, da s svojimi deli prikažejo našo občino. Seveda razstava ni mogla dati celovite podobe tako velikega področja, kot je občina Ljubljana Moste-Polje, a to tudi ni bil njen namen. (Verjetno je nasploh redka katerakoli prava umetniška izpoved, ki hoče biti dokončna in avtoritativna). Prej je prikazala iskanje nekaterih značilnosti današnje podobe okolja, v katerem živimo: kontraste med ostanki starega in nastajanjem novega, predvsem urbanega okolja. Staro, nizko in razpadajoče se umika novemu, ki se simbolično dviga v višave. Tam je bilo darilo umetniškega vodje fotosekcije — pravo razkošje vzpenjajočih se elementov novega kulturnega doma. Pa tudi drugi fotografi so to odkrivali v novih naših naselјih: tu vizijo arhitekture, ki se dviga iz megle, tam ples uličnih svetilk, ki razsvetljujejo temo. Vendar so fotografi hkrati pripovedovali, da je moderni industrijski človek ostal zvest tudi zemlji. Morda ne dovolj, vendar se trudi, da bi okrog svoje kipeče arhitekture ohranjal čudovite odseve gozdov, travnikov in pravega kmečkega okolja. Kmetija ob vaški poti in drevesce na samotnem, velikem travniku; velika stolpnica za gričem nad cesto; bledi odsevi mirne vode na Fužinah.... Naša občina se nenehno razvija in spreminja. Polna je kontrastov. V takem okolju pa lahko fotograf prav povsod odkriva lepoto in pogosto prav v kontrastih tudi skladnost oblik.

To pa je bil morda tudi glavni namen zadnje razstave fotosekcije KUD Vide Pregarc. Je bil dosežen dovolj globoko in široko?

D. JEŽ

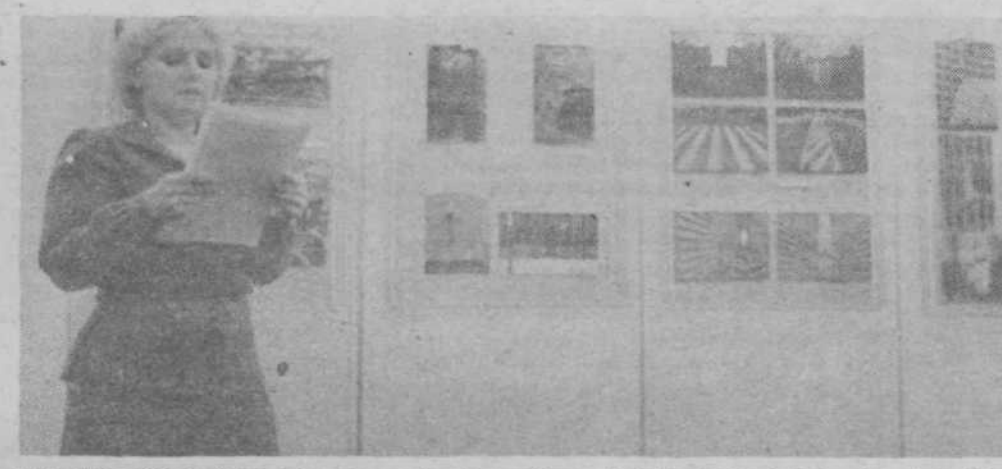

Majda Primožič iz knjižnice Jožeta Mazovca je spregovorila o prehojeni poti fotosekcije in vodila glasbeni del programa kitarista Franca Kozoleta pred odprtjem razstave — jk

● JANEZ HOČEVAR — RIFLE IN OBČINSKI SVETNIK ŠVEJK

ŽIVLJENJE MORA BITI ZANIMIVO

Obiskovalci predstave Občinski svetnik Švejk, ki je bila 27. decembra lani v kulturnem domu Španski borci, so ob zadnjih besedah Janeza Hočevarja-Rifleta, ki je upodobil naslovnega in edinega junaka tega kabareta, in ob zamirajočih taktih glasbe, za katero je skrbel Ivo Umek in ansambla Šok, navdušeno zaploskali. V veliki dvorani doma so se prižgale luči in osvetlile nasmejane obraze gledalcev.

Marsikomu pa se bo obraz razlezel v nasmeh še tudi v prihodnjih dneh, ko bo prijateljem ali znancem pripovedoval o prizorih s te predstave. Aktualnemu in tudi smešnemu besedilu Toneta Fornezzija-Tofa je pravo podobo občinskega svetnika Švejka dal pravzaprav Janez Hočevar-Rifle. Zatorej nima pomena pripovedovati o vsebini, ampak si je treba igro ogledati. Še tako trdovratnim resnobnežem bo prav gotovo privabila nasmeh na ustnice. Gube na človekovemu obrazu, pa je dejal pisatelj Mark Twain, bi morale biti le sledovi smeha.

Medtem ko so gledalci še odhajali iz dvorane, si je v spodnjih prostorih doma, v garderobi, igralec Janez Hočevar-Rifle poplaknil suho grlo (govoril je uro in petnajst minut brez predaha) s kozarcem vina. Nato se je, kljub pozni večerni uri in utrujenosti, ljubeznivo odzval našemu povabilu na pogovor.

Tovariš Rifle, najprej tole vprašanje: Vam vedno ploskajo, tako kot se je to primerilo danes, še preden pridete na oder?

Ponavadi res. Danes pa je bilo tudi malo nerodno, ker se je nekaj zataknilo pri elektriki in ljudje so bili nestrpni. Večinoma pa res ploskajo prej.

Kako se počutite, ko je nastop za vami. Igra je kar precej zahtevna; govorite, pojete, plešete...

Dejstvo je, da to ni le telesni napor, ampak tudi psihični. Vlagati moraš energijo za vso predstavo iz ene same osebe. Če poteka predstava v dialogu, je to lažje. Vmes lahko malo poslušaš. Tako pa »šibaš s polno paro« in po predstavi nisem za nobeno neumnost več.

Je bila ta satira z elementi humorja, kot ste igro označili sami, napisana prav za vas ali je avtor besedila Tone Fornezzi-Tof potem, ko je svojo zamisel spravil na papir, poiskal vas?

Midva s Tofom sodelujeva že vrsto let. Vse, kar ustvari, je napisano z mislijo na mojo interpretacijo. Ta Švejk je že drugi tekst iz serije o Švejku. Pred petimi ali šestimi leti sem nastopal s prvo verzijo; takrat je bil Švejk še kurir.

Janez Hočevar-Rifle kot občinski svetnik Josef Švejk

Poteka predstava vedno enako ali pa morda sproti, odvisno od dogajanja, vpletate vanjo najnovejše zanimivosti?

Besedilo se ne spreminja, razen takrat, kadar s Tofom sedeva in igro aktualizirava. To pa je približno vsak mesec enkrat. Zlasti ZIS nam da veliko »štofa«. Kadar kaj novega ukrenejo, se to da vplesti v satiro.

Kakšen pa je vaš delež pri igri? Ste le interpretator Tofovega besedila?

Tof je avtor osnovnega teksta, ki se ga tudi držim. Vendar pa jo sam režiram in vnesem vanjo tudi kakšno svojo domislico.

Kje vse nastopate z Občinskim svetnikom Švejkom?

Bilo je že okoli 60 predstav po različnih dvoranah. Začetek je bil v Križankah, nadaljevali pa smo po vsej Sloveniji. Veliko prireditev je potekalo tudi po tovarniških halah, kjer so delavci ob dveh ustavili stroje. Zbralo se je tudi 800 ali 1000 ljudi; pride do res zanimivih »štimung«.

Kakšen je bil Tofov in vaš namen, ko sta snovala to satiro?

Namena spreminjat svet ta satira nima. Potem bi ubrali drugo pot, šli bi morda na barikade. V glavnem je njen namen zabavat.

Pogostokrat slišimo, da je v današnjih razmerah težko biti gospodarstvenik, ekonomist, politik... Ali je težko biti tudi svobodni umetnik, še zlasti igralec?

V svobodnem statusu je igralcev bolj malo. Težko si je to privoščiti, ker se je treba bojevati za vsako delo. Jaz imam nekoliko priliviginan položaj, no, ne ravno priviligiran, ampak nimam za zdaj še nobene stiske z delom. To je seveda tudi lepo priznanje, je znak, da me ljudje radi gledajo in poslušajo.

Se ukvarjate le s satiro, humorjem ali še s čim drugim?

Igram tudi veliko resnih vlog v Metnem gledališču Ljubljanskem. Letos nastopam v Lovu na divje race. Nameravam ohraniti obe te smeri, da se ne potisnem samo v en predal.

Kaj pa vam je ljubše, bližje?

Težko bi rekel. Vse delam z enakim zadovoljstvom. Življenje mora biti vedno zanimivo.

DARJA JUVAN

● Prireditve v KD Španski borci

VELIKA DVORANA

— v dneh od 10. do 25. januarja se bo zvrstilo več lutkovnih predstav. Datumi in ure posameznih predstav bodo objavljeni v dnevnem časopisju.

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ● VZGOJA IN IZOBR

● VI. GIMNAZIJA MOSTE

TEŽAVE KOT DRUGOD

Kljub burnim razpravam, ki so potekale že takrat, ko smo se pripravljali na srednje usmerjeno izobraževanje in so se nadaljevale še tudi potem, ko je bilo za večino poslopij nekdanjih gimnazij že odločeno, kateri izobraževalni programi se bodo izvajali v njih, je bila »usoda« VI. gimnazije Moste še dolgo časa negotova. Tako so v prvem letu usmerjenega izobraževanja v tem poslopju dobili svoje prostore medicinci, vendar so v njem gostovali le eno leto, v letošnjem šolskem letu pa v njem pridobivajo znanje učenci elektroenergetske stroke.

Tako so letos na VI. gimnaziji Moste, šola za zdaj še nima drugega imena, izobražuje poleg 282 gimnazijcev (tretji in četrti letnik) tudi 324 učencev (prvi in drugi letnik) elektroenergetske stroke. Ti dijaki so prvi letnik usmerjenega izobraževanja vpisali na gimnaziji Ivana Cankarja in na Centru strokovnih šol. Mladi se tu usposabljajo za poklice elektrikar energetik (šolanje traja tri leta), elektrikar energetski tehnik (štiri leta) in monter električnih omrežij in inštalacij (dve leti).

Toda šola, ki je vrsto let vzgajala gimnazijce, namenjena je bila torej splošnemu izobraževanju, seveda ne more kar na mah postati primerna za šolanje elektroenergetikov. Kot so povedali na VI. gimnaziji v Mostah, morajo do 1. septembra letos izpolniti nekatere pogoje, da bo šola sploh dobila verifikacijo za tako usmeritev.

Do pričetka prihodnjega šolskega leta morajo zato na VI. gimnaziji v Mostah urediti naravoslovne učilnice — zdaj so te prirejene za gimnazijski program, nimajo pa tudi prostorov za strokovno teoretične predmete. Težave pa jim povzroča tudi premajhna in neprimerno vzdrževana telovadnica. Za opremo strokovnih učilnic in delavnic bi potrebovali okoli 7 milijonov dinarjev. Na podlagi dogovora s posebno izobraževalno skupnostjo za elektro stroko so jim nekatere delovne organizacije (IMP, Elektroobnova, Elma) že prispevale material za pouk, milijon in pol bo dala še mestna izobraževalna skupnost. Za zdaj opremljajo učilnice le za strokovno teoretične predmete, ki jih poučujejo v drugem letniku.

O razmerah na gimnaziji smo se pogovarjali z Dano Sovre, v.d. ravnateljico, Mirom Orehovcem, tajnikom šole, in Simono Meden, šolsko svetovalno delavko.

Vendar pa v poslopju, ki je bilo zgrajeno malo pred prvo svetovno vojno, ni več praznih prostorov. Če pa bi se priključili na toplovodno omrežje, ki gre nedaleč od gimnazijskega poslopja, bi pridobili kletne prostore, ki bi jih lahko preuredili v učilnice in delavnice za strokovno teoretične predmete. Predračun za uresničitev te zamisli pa znaša 2 milijona in 80 tisoč dinarjev. Toda kje dobiti ta znesek?

Iz sedanjega težkega položaja pa jih rešuje dejstvo, da je že gimnazija imela zelo dobro opremljen kabinet za fiziko. Tako bodo letošnje šolsko leto še nekako prebrodili. Več težav pričakujejo v prihodnjem šolskem letu, ko bodo morali osnovati tretji letnik. Zdaj so dijaki tega letnika, ki so ga namreč vpisali še po starem, šolajo na Centru strokovnih šol.

Vendar pa, kot pravijo na gimnaziji, se je stanje le uredilo, kajti negotovost, kakršna bo prihodnost te šole ni dobro vplivala tudi na vzdušje med profesorji. Težave, ki izhajajo iz pomanjkanja denarja in prostorov, pa so seveda podobne tistim, s katerimi se srečujejo tudi na drugih ljubljanskih šolah srednjega usmerjenega izobraževanja.

DARJA JUVAN